

การบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ราชบุรี
STUDENT AFFAIRS MANAGEMENT OF TRIAMUDOMSUKSA PATTANAKARN
RATCHABURI SCHOOL

สุรพัชร เกตุรัตน์¹

SURAPAT KATERAT

ศักดิพันธ์ ตันวิมลรัตน์²

SAKDIPAN TONWIMONRAT

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อทราบการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ราชบุรี 2) เพื่อทราบแนวการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ราชบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นบุคลากรของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ราชบุรี จำนวน 25 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ราชบุรี 6 ด้าน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ราชบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีค่ามัธยฐานเลขคณิต อยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อเรียงลำดับตามค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อย คือ ด้านการบริหารกิจการนักเรียน ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน ด้านการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม ด้านการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียนและด้านการวางแผนงานกิจการนักเรียน

2. แนวทางการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ราชบุรี มีแนวทางดังนี้ 1) การวางแผนงานกิจการนักเรียน ต้องรวบรวมข้อมูลและข้อบังคับเกี่ยวกับงานกิจการนักเรียนให้ครบถ้วน 2) การบริหารงานกิจการนักเรียน ต้องกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบงานกิจการนักเรียนให้ชัดเจน 3) การส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม ต้องมีการวิเคราะห์และจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านคุณธรรมจริยธรรมเป็นประจำ 4) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ควรมีการคัดกรองนักเรียนทุกภาคเรียน 5) การดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนและเผยแพร่หลักประชาธิปไตยในโรงเรียนให้เป็นรูปธรรมชัดเจน 6) การประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน ควรมีการประเมินผลงานกิจการนักเรียนโดยมีหลักฐานให้ตรวจสอบได้

คำสำคัญ : การบริหารกิจการนักเรียน

¹ นักศึกษาปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

² อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Abstract

The objectives of this research were 1) to study student affairs administration of Triam Udom Suksa Pattanakarn Ratchaburi School, and 2) to study the approaches to student affairs administration of Triam Udom Suksa Pattanakarn Ratchaburi School. The population of this research was school administrators, teachers and committees, key informants. 25 copies of questionnaires were used as the instrument to collect data. Five structured interviews were also used to determine the approaches to student affairs administration of Triam Udom Suksa Pattanakarn Ratchaburi School. The research instruments consisted of 1. The questionnaire on student affairs administration of Triam Udom Suksa Pattanakarn Ratchaburi School according to Bennis's concept with statistics used including frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation and content analysis. 2. A structured interview was used to determine the approaches to student affairs administration of Triam Udom Suksa Pattanakarn Ratchaburi School.

The results were found that:

1. Overall student affairs administration of Triam Udom Suksa Pattanakarn Ratchaburi School was at a high level. When individual aspects were considered, four aspects had high mean score and two aspects had moderate mean score. Aspects arranged based on the highest to the lowest arithmetic mean scores were student affairs administration, implementation of student support system, democratic promotion in school, discipline, morality, and ethics promotion in students, student affairs planning and student affairs performance evaluation.

2. The approaches to student affairs administration of Triam Udom Suksa Pattanakarn Ratchaburi School consisted of 1) data should be gathered and regulations on student affairs should be comprehensively prepared, 2) responsibility of student affairs should be clearly defined, 3) activities should be analyzed and organized to promote learners' morality and ethics in regular and continuous manner, 4) screening of students should be regularly conducted every semester, 5) democratic principles in school should be concretely notified and published, and 6) student affairs performance should be evaluated with verifiable evidence.

KEYWORD : STUDENT AFFAIRS MANAGEMENT

บทนำ

ความสำคัญและปัญหาของการวิจัย

ในสภาพสังคมปัจจุบันนั้นความเจริญก้าวหน้าของประเทศได้มีการเปลี่ยนแปลงไปจากอดีตอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้เป็นผลมาจากสภาพสังคมทั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมากขึ้น หากแต่การพัฒนาความเจริญก้าวหน้าดังกล่าว นั้น ยังขาดการคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นตามมา เช่น ปัญหาทางด้านการเมืองและสังคม โดยในฐานะที่สังคมไทยเป็นส่วนหนึ่งของสังคมโลกก็ย่อมที่จะต้องได้รับผลกระทบไปด้วย โดยที่ผ่านมาในหลายทศวรรษ ประเทศไทยได้มุ่งเน้นการพัฒนาทั้งในด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจภาคอุตสาหกรรมมากขึ้น ส่งผลให้อัตราการเจริญเติบโตของประเทศและรายได้ต่อหัวของประชากรเพิ่มขึ้น ผลที่ได้คือทำให้เศรษฐกิจเติบโตแบบก้าวกระโดด แต่ในความเจริญดังกล่าวเป็นการเจริญเติบโตที่ไม่ถาวร เนื่องจากการพัฒนาที่ได้มาจากเทคโนโลยีอันล้าหน้านั้น มิได้เกิดมาจากคุณภาพของคนในประเทศอย่างแท้จริง ดังนั้นเมื่อสภาพการณ์ของโลกและเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงก็จะก่อให้เกิดปัญหาต่างๆตามมามากมาย สังคมไทยจึงต้องปรับตัวเพื่อให้รู้เท่าทันและดำรงชีวิตอยู่ในโลกปัจจุบันให้ได้ ซึ่งปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์นี้ได้ก็คือการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนในประเทศ เนื่องด้วยคนที่มีคุณภาพจะเป็นตัวขับเคลื่อนสำคัญที่จะนำไปสู่การพัฒนาประเทศให้ก้าวไกลยิ่งขึ้น โดยเครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพคือ กระบวนการเรียนรู้และการศึกษา

การศึกษาจึงนับเป็นรากฐานที่สำคัญอย่างยิ่ง และเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมและการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น

ได้อย่างมีความสุข ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการศึกษาคือปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลให้คนไทยสามารถเรียนรู้ปรับตัวพึ่งพาตนเองและ รู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆให้เหมาะสมและเข้ากับสังคมโลกในยุคปัจจุบันได้

โรงเรียนจึงถือว่าเป็นหน่วยงานหนึ่งที่สำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนามนุษย์ให้มีคุณภาพเพื่อเป็นกำลังสำคัญในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าให้กับสังคมและประเทศชาติอย่างต่อเนื่อง

ปัญหาของการวิจัย

การบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ราชบุรี มีปัญหาในเรื่องของการดำเนินงานต่างๆ เช่น ขาดการวางแผนงานกิจการนักเรียน ไม่มีการส่งเสริมงานกิจการนักเรียน การส่งเสริมพัฒนาวินัย คุณธรรม จริยธรรมยังมีไม่เพียงพอ การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนยังไม่เป็นไปตามระเบียบขั้นตอน การส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนที่ยังด้อยประสิทธิภาพ เป็นผลทำให้นักเรียนยังคงมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์เกี่ยวกับการใช้ยาเสพติด การไม่สนใจการเรียนการสอนของครู พฤติกรรมไม่เข้าเรียนหนีออกนอกโรงเรียนก่อนเวลากำหนด พฤติกรรมก้าวร้าว พุดจาต่อเสียดกับเพื่อนในห้อง พฤติกรรมชู้สาว ทรงผมและการแต่งกายไม่ถูกระเบียบ มาโรงเรียนสาย และขาดการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในด้านการวางแผนงานกิจการนักเรียน ในการจัดทำ กฎเกณฑ์ วิธีการยังคร่อมเครือเนื่องจากไม่มีแนวปฏิบัติที่ชัดเจน เช่น ขอบบังคับ เรื่องทรงผมนักเรียนชายและหญิงที่กำหนดมาไม่ชัดเจน ทำให้ยากต่อการตรวจเช็คนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการส่งเสริมงานกิจการนักเรียนไม่สามารถดำเนินงานได้อย่างเต็มที่เนื่องจากขาดบุคลากรในการปฏิบัติหน้าที่ ด้านการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม พบว่า ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาความประพฤติและระเบียบวินัย การดำเนินงานเป็นไปได้ยาก เนื่องจากมีผู้ที่มิอำนาจในการ

ตัดสินใจไม่ได้ให้ความสนใจหรือส่งเสริมการปฏิบัติงานของผู้ที่ได้รับหน้าที่อย่างจริงจัง ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนนั้น ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังมี ปัญหาเรื่องการเยี่ยมบ้านนักเรียนไม่ครบทุกคน ทำให้ครูที่ปรึกษาสังเกตพฤติกรรมและทำความรู้จักกับนักเรียน นั้นมีน้อย และด้านการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน พบว่า วัสดุอุปกรณ์สื่อการเรียนการสอนในด้านการส่งเสริมประชาธิปไตยและไม่มีห้องสภานักเรียนเพื่อใช้ในวางแผนกิจกรรมต่าง ๆ เป็นต้น

จากปัญหาดังกล่าวสถานศึกษาจึงควรพัฒนาการจัดการศึกษาใหม่คุณภาพยิ่งขึ้น ซึ่งผู้บริหารเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญต่อการบริหารงานในสถานศึกษา โดยคำนึงถึงสิ่งที่นักเรียนจะได้รับทั้งใน ด้านความรู้ทางวิชาการควบคู่กับการปลูกฝังจิตสำนึก คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์ให้เกิดกับผู้เรียน

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาตัวแปรเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักเรียน ซึ่งมีความสำคัญในการมุ่งส่งเสริม การเรียนของนักเรียนให้ก้าวหน้าประสบผลสำเร็จ และมุ่งเสริมชีวิตความเป็นอยู่ของนักเรียนให้ดำเนิน ไปได้ดีเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา และพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ อันจะส่งผลให้สถานศึกษาสร้างผู้เรียนที่มีคุณภาพ เพื่อพัฒนาประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อทราบการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ราชบุรี
2. เพื่อทราบแนวทางการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ราชบุรี

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 จัดเตรียมโครงการวิจัยจัดเตรียมโครงการอย่างเป็นระบบ โดยศึกษาปัญหา ศึกษาวรรณกรรมต่างๆ จากตำรา เอกสารทางวิชาการ ข้อมูลสารสนเทศ รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเรียบเรียงผลงานเสนอขอความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องและเสนอขออนุมัติโครงการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศิลปากร

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย เป็นขั้นตอนของผู้วิจัยในการศึกษารายละเอียดของทฤษฎี วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดสร้างเครื่องมือ ทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ นำเครื่องมือไปเก็บรวบรวมข้อมูล ทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ตลอดจนแปลผลการวิเคราะห์

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย เป็นขั้นตอนการจัดทำร่างรายงานผลการวิจัยเสนอต่อคณะกรรมการเสนอต่อคณะกรรมการ ผู้ควบคุมการค้นคว้าอิสระเพื่อตรวจสอบความถูกต้องตามหลักวิชาการ แล้วปรับปรุงข้อบกพร่องตามคำแนะนำที่คณะกรรมการควบคุมการค้นคว้าอิสระให้ข้อเสนอแนะ และจัดพิมพ์รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยศิลปากร

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ครู บุคลากรทางการศึกษา และกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ราชบุรี ตำบลดอนคลัง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จำนวนทั้งหมด 25 คน (ไม่รวมผู้วิจัย)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามที่พัฒนาขึ้นโดยนายวณิชย เอื้อนอม-จิตตกุล จากงานวิจัยเรื่องการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนจิวรายนบุญมีรังสฤษดิ์ ซึ่งหาความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีของครอนบาค ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.965

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ราชบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามแจกและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. วิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้คือ ค่าความถี่ และค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์การบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ราชบุรี สถิติที่ใช้คือ ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. วิเคราะห์แนวทางการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ราชบุรีด้วยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและสรุปผลเป็นรายชื่อ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 52.0 รองลงมาเป็นเพศหญิง จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 48.0 ด้านอายุระหว่าง มากกว่า 50 ปีขึ้นไป มีจำนวนมากที่สุดจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 48.0 รองลงมาก็คือ อายุ 21-30 ปี

จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 28.00 รองลงมาก็คือ อายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 16.00 และอายุ 31-40 ปี น้อยที่สุด จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 28.00 ทั้งนี้ ด้านการศึกษาระดับการศึกษาปริญญาตรีมากที่สุดจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 64.00 รองลงมาก็คือ ปริญญาโท จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 36.00 และระดับต่ำกว่าปริญญาตรี กับระดับปริญญาเอก น้อยที่สุด จำนวน 0 คน คิดเป็นร้อยละ 0 ตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงาน พบว่าตำแหน่ง ครูผู้สอน มากที่สุดจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 64.00 รองลงมาก็คือ กรรมการสถานศึกษา จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 32.00 และตำแหน่งผู้บริหาร/หัวหน้าระดับชั้นน้อยที่สุด จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ราชบุรี

ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้ ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า การบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ราชบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.53$, S.D. = 0.72) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านเรียงลำดับตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการบริหารกิจการนักเรียน ($\bar{X} = 3.65$, S.D. = 0.71) ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ($\bar{X} = 3.63$, S.D. = 0.86) ด้านการดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน ($\bar{X} = 3.62$, S.D. = 0.84) ด้านการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม ($\bar{X} = 3.54$, S.D. = 0.66) ด้านการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน ($\bar{X} = 3.38$, S.D. = 0.67) และด้านการวางแผนงานกิจการนักเรียน ($\bar{X} = 3.38$, S.D. = 0.60)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์แนวทางการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ราชบุรี ได้แนวทางในการพัฒนาดังนี้

1. การวางแผนงานกิจการนักเรียน ต้องรวบรวมข้อมูลและจัดทำระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับงานกิจการนักเรียนให้ครบถ้วนตามขั้นตอน
2. การบริหารงานกิจการนักเรียนต้องดำเนินการในส่วนของการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบงานกิจการนักเรียนให้ชัดเจน
3. การส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม ต้องมีการวิเคราะห์ และจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนด้านคุณธรรมจริยธรรมเป็นประจำและต่อเนื่อง
4. การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ควรมีการคัดกรองนักเรียนอย่างสม่ำเสมอทุกภาคเรียน
5. การดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน ควรมีการชี้แจงเผยแพร่หลักการประชาธิปไตยในโรงเรียนให้เกิดขึ้นเป็นรูปธรรมชัดเจน
6. การประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน ควรมีการประเมินผลงานกิจการนักเรียนโดยมีหลักฐานให้ตรวจสอบได้

สรุปผลการวิจัย

1. การบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ราชบุรี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัธยฐานลดจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารกิจการนักเรียน รองลงมาคือ ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน ด้านการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม ด้านการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน และด้านการวางแผนงานกิจการนักเรียน

2. แนวทางการบริหารกิจการนักเรียนของเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ราชบุรี ได้แนวทางในการพัฒนาดังนี้

2.1 รวบรวมข้อมูลและจัดทำระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับงานกิจการนักเรียนให้ครบถ้วนตามขั้นตอน ในส่วนของการจัดทำแผนงานกิจการนักเรียน ต้องจัดทำข้อมูลและจัดทำแผนงานกิจการนักเรียนเป็นลายลักษณ์อักษรชัดเจนและขั้นสุดท้ายคือ การประเมินผลการทำงาน

2.2 ดำเนินการในส่วนของการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบงานกิจการนักเรียนให้ชัดเจน เช่น ทำแผนภูมิงานกิจการนักเรียน ทำพรรณนางาน กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบครบทุกงานตามแผนภูมิของโรงเรียน มีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ให้บุคคลภายนอก ชุมชน หรือผู้ปกครองได้รับทราบ

2.3 มีการวิเคราะห์/วางแผน/จัดทำโครงการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยเฉพาะผู้บริหารต้องเป็นบุคคลที่ขับเคลื่อนและเป็นแบบอย่างให้กับบุคลากรและนักเรียนในโรงเรียน ผสานกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนด้านคุณธรรมจริยธรรมเป็นประจำและต่อเนื่อง

2.4 ควรมีการคัดกรองนักเรียนอย่างสม่ำเสมอทุกภาคเรียน และจัดประชุมชี้แจงครูเกี่ยวกับแนวปฏิบัติในการคัดกรองนักเรียน มีการแก้ปัญหาาร่วมกันกับบุคคลที่เกี่ยวข้องและติดตามประเมินผลและนำผลการประเมินไปใช้ปรับปรุง

2.5 ควรมีการชี้แจงเผยแพร่หลักการประชาธิปไตยในโรงเรียนให้เกิดขึ้นเป็นรูปธรรมชัดเจน พร้อมกับทรุดแทรกกิจกรรมที่บ่งบอกถึงความเป็นประชาธิปไตยให้ปรากฏในโรงเรียนอย่างเด่นชัดมากขึ้น

2.6 ควรมีการประเมินผลงานกิจการนักเรียนโดยมีหลักฐานให้ตรวจสอบได้ อีกทั้งต้องมีการวิเคราะห์ผลการประเมินผลงานกิจการนักเรียนอย่างต่อเนื่อง และต้องมีการนำผลการวิเคราะห์ที่ได้มานั้นไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนา

การอภิปรายผลการวิจัย

การบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ราชบุรี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อเรียงลำดับตามค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อยคือ ด้านการบริหารกิจการนักเรียน ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตย ในโรงเรียน ด้านการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม ด้านการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียนและด้านการวางแผนงานกิจการนักเรียน

2.แนวทางการพัฒนาแนวทางการพัฒนาการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ราชบุรี มีแนวทางดังนี้

2.1 ด้านการวางแผนงานกิจการนักเรียน จะต้องรวบรวมข้อมูลและจัดทำระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับงานกิจการนักเรียนให้ครบถ้วนตามขั้นตอน ในส่วนของการจัดทำแผนงานกิจการนักเรียนต้องจัดทำข้อมูลและจัดทำแผนงานกิจการนักเรียนเป็นลายลักษณ์อักษรชัดเจน แต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติตามแผน จากนั้นให้ดำเนินงานตามแผน และขั้นสุดท้ายคือการประเมินผลการดำเนินงาน สอดคล้องกับ งานวิจัยของ สมศักดิ์ ไพรเวทย์ได้ทำการวิจัยศึกษาเรื่อง การพัฒนาระบบงานส่งเสริมกิจการนักเรียนกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ผลการศึกษาค้นพบว่า สิ่งที่เป็นในการพัฒนางานกิจการนักเรียนคือ จัดทำแผนงานกิจการนักเรียนเป็นร่องรอยหลักฐานที่เป็นรูปธรรมชัดเจน

2.2 ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน จะต้องดำเนินการในส่วนของการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบงานกิจการนักเรียนให้ชัดเจน เช่น ทำแผนภูมิงานกิจการนักเรียน ทำพรรณานงานกิจการนักเรียน กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบครบทุกงานตามแผนภูมิของโรงเรียน มีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ให้บุคคลภายนอก ชุมชน หรือผู้ปกครองได้รับทราบด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของคาร์เตอร์ มาลีคา (Carter Malika) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้ข้อมูลการประเมินในการบริหารเชิงกลยุทธ์เกี่ยวกับกิจการนักเรียนและการเรียนรู้ของนักเรียน ผลการศึกษาพบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์จำเป็นต้องมีการวางสายบังคับบัญชาที่ชัดเจน และมีการแบ่งงานกันทำทุกงานในองค์กร จึงจะทำให้การบริหารงานกิจการนักเรียนและนักศึกษาอยู่ในระดับมาก

2.3 ด้านการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม จะต้องมีการวิเคราะห์/วางแผน/จัดทำโครงการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนด้านคุณธรรมจริยธรรมโดยเฉาะผู้บริหารต้องเป็นบุคคลที่ขับเคลื่อนและเป็นแบบอย่างให้กับบุคลากรและนักเรียน ในโรงเรียน ผสานกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนด้านคุณธรรม จริยธรรมเป็นประจำและต่อเนื่อง และให้จัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ทั้งในและนอกสถานศึกษาเพิ่มเติมเข้าไปในแผนการกิจกรรมของโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรเทพ อยู่คง ได้ศึกษาเรื่องบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานกิจการ นักเรียนที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา ผลการศึกษาพบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีคุณลักษณะแบบคุณธรรม จริยธรรม เป็นแบบอย่างให้บุคคลในองค์กร เพื่อพัฒนางานบริหารวิชาการในสถานศึกษาให้อยู่ในระดับมาก

2.4 ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ควรมีการคัดกรองนักเรียนอย่างสม่ำเสมอทุกภาคเรียน และจัดประชุมชี้แจงครูเกี่ยวกับแนวปฏิบัติในการคัดกรองนักเรียน มีการแก้ปัญหาาร่วมกันกับบุคคลที่เกี่ยวข้องและติดตามประเมินผลและนำผลการประเมิน

ไปใช้ปรับปรุงและพัฒนางานระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ หยาง เว่ย บิน
(Yang Wei Bin) ทำการศึกษาเรื่องการบริหารงาน
กิจการนักเรียนและนักศึกษาของวิทยาลัยให้เป็นไปตาม
หลักนิติธรรม ผลการศึกษาพบว่า การสำรวจและคัด
กรองนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอตั้งแต่เข้าเป็นนักศึกษาใหม่
ทำให้การติดตามระบบดูแลช่วยเหลือในองค์กรนักศึกษา
อยู่ในเกณฑ์ดี

2.5 ด้านการดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตย
ในโรงเรียน ควรมีการชี้แจงเผยแพร่หลักการ
ประชาธิปไตยในโรงเรียนให้เกิดขึ้นเป็นรูปธรรมชัดเจน
พร้อมกับสอดแทรกกิจกรรมที่บ่งบอกถึงความเป็น
ประชาธิปไตยให้ปรากฏในโรงเรียนอย่างเด่นชัดมากขึ้น
โดยจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจและการสร้าง
กิจกรรมต่างๆเพื่อให้ นักเรียนได้ตระหนักถึงคุณค่าใน
เรื่องความเป็นประชาธิปไตย สอดคล้องกับงานวิจัยของ
จันทร์โท จันทร์พิมพ์ ได้ทำการวิจัยเรื่องการวิจัยเชิง
ปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนางานกิจการนักเรียน
ผลการศึกษาพบว่า เพราะขาดความรู้ ความเข้าใจ
และไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการไม่ได้รับการฝึกอบรมในเรื่อง
เฉพาะด้านจึงทำให้งานบริหารกิจการนักเรียนไม่มี
ประสิทธิภาพเท่าที่ควร จึงต้องพัฒนาให้มีความรู้ในเรื่อง
ดังกล่าวมากขึ้น

2.6 ด้านการประเมินผลการดำเนินงานกิจการ
นักเรียน การประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน
ควรมีการประเมินผลงานกิจการนักเรียนโดยมีหลักฐาน
ให้ตรวจสอบได้ อีกทั้งต้องมีการวิเคราะห์ผลการ
ประเมินผลงานกิจการนักเรียนอย่างต่อเนื่อง และต้องม
ีการนำผลการวิเคราะห์ที่ได้มานั้นไปใช้ในการปรับปรุง
พัฒนา สอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษณ จันทะวงค์ ได
ศึกษาเรื่องแนวปฏิบัติในการแก้ปัญหาการบริหารงาน
กิจการนักเรียน พบว่า ด้านการดำเนินการตามแผน
ด้านการตรวจสอบประเมินผล และด้านการปรับปรุง
จำเป็นต้องพัฒนาอย่างต่อเนื่องทุกปีการศึกษา

ข้อเสนอแนะของการวิจัย

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.ด้านการวางแผนงานกิจการนักเรียน พบว่า
การรวบรวมระเบียบและแนวปฏิบัติทางราชการเกี่ยวกับ
งานกิจการนักเรียนนั้น มีคํ่ามขมิมีเลขคณิตน้อยที่สุด
ดังนั้นควรต้องรวบรวมและจัดทำระเบียบข้อบังคับให้
ครบถ้วนตามขั้นตอน

2.ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน พบว่า
การวางแผนและกำหนดแนวทางการส่งเสริมการจัด
กิจกรรมนักเรียน โดยสนับสนุนให้นักเรียนมีส่วนร่วมใน
กระบวนการวางแผน มีคํ่ามขมิมีเลขคณิตน้อยที่สุด
ดังนั้นควรพัฒนาเรื่องการสร้างสรรคกิจกรรมที่
หลากหลายให้ผู้เรียน

3.ด้านการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย
คุณธรรม จริยธรรม พบว่าการบันทึกเกียรติประวัติของ
นักเรียนไว้เป็นหลักฐานและเป็นปัจจุบันมีคํ่ามขมิมีเลข
คณิตน้อยที่สุด ดังนั้นควรพัฒนาทางด้านการเก็บ
ร่องรอย หลักฐาน เพื่อเป็นการรวบรวมความคืบหน้า
ของผู้เรียนแต่ละคนในโรงเรียน

4. ด้านดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
พบว่าการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ในการส่งต่อนักเรียน มีคํ่ามขมิมีเลขคณิตน้อยที่สุด
ดังนั้นควรพัฒนาเรื่องการประสานความร่วมมือใน
หลายๆภาคส่วน

5. ด้านดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยใน
โรงเรียน พบว่าการจัดทำคู่มือชี้แจงเผยแพร่หลัก
ประชาธิปไตยในโรงเรียน มีคํ่ามขมิมีเลขคณิตน้อยที่สุด
ดังนั้นควรพัฒนาเรื่องการนำข้อมูลต่าง ๆ ที่อยู่ในงาน
บริหารกิจการนักเรียนมาจัดทำเป็นคู่มือ 6. ด้านการ
ประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน พบว่าการ
วิเคราะห์ผลการประเมินผลการดำเนินงานกิจการ
นักเรียน มีคํ่ามขมิมีเลขคณิตน้อยที่สุด ดังนั้นควรพัฒนา
เรื่องการระดมความคิดเพื่อวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการวิจัยเรื่องการบริหารกิจการนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ทุกโรงเรียน
2. ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารกิจการนักเรียนในทุกๆโรงเรียน

3. ควรมีการวิจัยเรื่องการบริหารกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนแห่งอื่น ๆ

รายการอ้างอิง

- อำนวยการ ท่องโป่ง, กระบวนทัศน์ใหม่ทางการบริหารการศึกษา (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2553).
- กระทรวงศึกษาธิการ, มาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2552 (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2552).
- สมศักดิ์ ลินธุระเวช, มุ่งสู่คุณภาพการศึกษา (กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช, 2550), 4.
- หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กระทรวงศึกษาธิการ, "หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551," (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2552).
- กาญจนา ศรีภาพสินธุ์, การบริหารกิจการนักเรียนเล่ม 1 (คำนำ) (กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสาธน์มิตร, 2553).
- กระทรวงศึกษาธิการ, แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้ คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตามกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2550).
- จีระ งามศิลป์, ความรู้ความสามารถในการบริหารงานในหน้าที่ (ชัยภูมิ: มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ, 2551).
- ไพฑูรย์ สินลารัตน์, ความเป็นผู้นำทางการศึกษา (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2561).
- หัสตินทร์ เขาวนปรีชา, การบริหารงานกิจการ นักเรียน (อุดรดิษฐ์: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิษฐ์, 2552).
- ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ, การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2556).
- เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์, การบริหารกิจการนักเรียน (พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2553).
- อรอนพ จันวิวัฒน์, การบริหารกิจการนักเรียน (นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2552).
- มยุรี อะหะหมัดจุฬา, "ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนต่อการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนสตรีวุฒศึกษา เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร" (มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี, : ภาคนิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา 2552).
- อรพิมพ์ ธงไชย, "สภาพปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี" (ชลบุรี: งานนิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, 2553).

F. Faber, Charles , and Gilbert F. Shearon. Elementary School Administration. New York: Holt Rhinehart and Winston, Inc., 2010.